

PRZEWODNIK BIBLIOGRAFICZNY

miesięcznik dla wydawców, księgarzy, antykwarzy,
jako też czytających i kupujących książki.

Wychodzi w Krakowie 1go każdego miesiąca w objętości $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ arkusza. Przedpłata wynosi: rocznie 1 ztr., z przesyłką 1 ztr. 24 cnt.; $\frac{1}{2}$ rocznie 50 cnt., z przesyłką 62 cnt.; $\frac{1}{4}$ rocznie 28 cnt., z przesyłką 34 cnt.; miesięcznie 10 cnt., z przesyłką 12 cnt. — Opłata od Ogłoszeń za każdą $\frac{1}{10}$ część strony 50 cnt., za całą stronice czyli 61 wierszy petytowych 5 ztr.

Prenumeratę w gotówce i wyraźnie pisane ogłoszenia przesyłać należy najdalej do 20 każdego miesiąca albo do księgarni G. Gebethnera i Sp. w Krakowie, albo wprost do redaktora Przewodnika bibliograficznego.

IX.

NOWOŚCI.

11.

Kraków, 1 listopada 1886.

Archiv für slavische Philologie, unter Mitwirkung von A. Brückner, A. Leskien und W. Nehring, herausgegeben von J. Jagić, IX Band 3 Heft. Berlin, Weidmannsche Buchhandlung, 1886, w 8ce, str. 345—528.

Na str. 345—391: Ein weissrussischer Codex miscellaneus der gräfllich Raczyński-schen Bibliothek in Posen, von A. Brückner; str. 392—443: Die dramatische Geschichte Josephs, Zywt Józefów von Nic. Rej, von W. Nehring; str. 472—477: Einige slavische Namen armenischer und türkischer Herkunft, von J. Hanusz; str. 478—486: Berichtigungen zum Reimser Evangelium, von J. Łoś; str. 523—526: Die Alexius-Legende als serbisches Volkslied, von V. Jagić.

Ateneum, pismo naukowe i literackie, pod redakcją P. Chmielowskiego, zeszyt z października 1886 r. Warszawa, wydawca W. Spasowicz, druk. K. Kowalewskiego, w 8ce większej, str. 192.

Treść: Pierwsza część Fausta, studjum literackie, przez Wal. Gostomskiego (str. 1—35); Towarzystwo popierania przemysłu i handlu w Europie środkowej i południowej, przez J. Winnickiego (str. 36—49); Miłość w opałach, przez T. T. Jeża (c. d., str. 50—103); Pruska polityka wydałań i wywłaszczenia, przez W. S. (str. 104—124); Szkoły historyczne w Polsce, główne kierunki poglądów na przeszłość, przez Wł. Smoleńskiego (str. 125—150); Kotlina Prypeci i błota pińskie, przez dra A. Rehmana (dok., str. 151—162); Calderona El magico

prodijioso, przekład E. Porębowicza (str. 163—164); Powieść współczesna we Francyi, przez K. Waliszewskiego (c. d., str. 165—174); Wrażenia literackie; Kronika miesięczna, przez L. Straszewicza.

BAGINSKY Adolf dr. Wykład chorób dzieci, podręcznik dla lekarzy i studentów, przekład z wydania niemieckiego z r. 1883, dokonany przez dra Wiktoryna Kosmowskiego, tom II: Choroby układu nerwowego, Choroby narzędzi oddychania, Choroby narzędzi krążenia. Warszawa, E. Wende i Sp., druk. M. Ziemkiewicza, 1886, w 8ce, str. 272. 2 ruble.

DANZEMER Jan dr. Obraz przemysłu w kraju naszym wedle najnowszych źródeł urzędowych (Odbitka ze Słowa). Warszawa, G. Sennewald, druk. Noskowskiego, 1886, w 4ce, str. 55. 60 kop.

BARAŃSKI Ant. dr. prof. Geschichte der Thierzucht und Tiermedizin im Alterthum. Wien, Braumüller, 1886, w 8ce, str. VIII i 245.

BARTA A. M. O własnościach i uprawie roli (Biblioteczka popularnych wiadomości rolniczych, książeczka I). Lwów, nakł. Wydziału krajowego, Gubrynowicz i Schmidt, druk. ludowa, 1886, w 8ce małej, str. 88 i VI. 50 cnt.

Druga książeczka zawierać będzie rzecz „O nawozach“ i opuści druk w miesiącu kwietniu r. 1887.

BECKER K. Fr. Historia powszechna, przekład z ostatniego wydania oryginalnego niemieckiego, opracowany i uzupełniony dodatkami w epoce dziejów najnowszych, pod redakcją Michała Wołoskiego, zeszyt 1. Warszawa, nakł. H. Olawskiego, druk. A. Pajewskiego, 1886, w 8ce, str. 24. 10 kop.

Biblioteka warszawska, pismo poświęcone naukom, sztukom i przemysłowi, pod redakcją J. K. Plebańskiego, zeszyt z października 1886. Warszawa, Gebethner i Wolff, druk. J. Bergera, w 8ce, str. 162.

Treść: Zjazd w Gasteinie i wypadki bułgarskie, przez Eug. Lipnickiego (str. 1—25); Z dziejów dobroczynności publicznej Warszawy 1870/84, przez W. A. Sułkowskiego (str. 26—46); Starostwa i dzierżawy w województwie pomorskim, przez Jana Jarnutowskiego (str. 47—69); Jakobici, dramat Fr. Copée, przekład S. Duchinińskiej (dok., str. 70—114); Przegląd piśmiennictwa: 1. St. Kozłowskiego Albert wójt, przed J. A. Święcickiego, 2. Orzeszkowej Niziny; Wiadomości bibliograficzne; Nekrologia.

BIRKENMAJER L. Dr. Über die durch die Fortpflanzung des Lichtes hervorgerufenen Ungleichheiten in der Bewegung der physischen Doppelsterne, Analyse der Bahn Ursae majoris, Struve 1523, von ..... Docent der mathematischen Physik an der Universität Krakau (Odbitka z Sitzungsberichte der kaiserl. Akademie der Wissenschaften, XCIII 2 April-Heft). Wien, k. k. Hof- und Staatsdruckerei, 1886, w 8ce, str. 76.

BLIZIŃSKI Jos. Pan Damian, cenou počtená komedie o 4 jednáních, z polského přeložil Arnošt Schwab-Polabský, překlad autorisovaný (Divadlo ochotnické, sv. 26). Praha, M. Knapp, 1886, w 8ce małej, str. 127. 40 cnt.

BRZOWOSKI Stan. Najsw. Marya P. Studziańska. Warszawa, druk. Fr. Czerwińskiego, 1886, w 16ce, str. 24.

BUSZEK Jan dr. Sprawozdanie fizyka stoł. król. m. Krakowa za 1884 r. Kraków, nakł. gminy miasta, G. Gebethner i Sp., druk. A. Kozińskiego,

1886, w 8ce, str. XII i 353. 3 zlr.

BYSTRON Jan dr. O vlivu čestiny na jazyk polský ve knižectví těšínském. Slovanský sborník, číslo 8 i 9 z r. 1886, Praha, w 8ce, str. 351—356 i 417—421.

CALLIER E. Powiat walecki w XVI stuleciu, szkic geograficzno-historyczny. Poznań, czcionkami i w komisie W. Simona, 1886, w 8ce, str. 59.

CASTELNUOVO Henryk. Nowele, przełożył z włoskiego Wład. Korn. Zieliński. Warszawa, wydawnictwo i druk. Przeglądu tygodniowego, 1886, w 8ce małej, str. 130. 60 kop.

CHOCISZEWSKI J. Gawędziarz poznański, zbiór powieści, gawęd, wierszy, opowiadań humorystycznych, dowcipów i t. d. Poznań, nakł. J. Chociszewskiego, druk J. I. Kraszewskiego (dr. W. Żebliński), 1886, w 8ce większej, str. 128, z 30 rycinami. 1 marka 20 fenig.

— Przemówienia przy uroczystościach weselnych i chrzcinach, zbiór wierszy, toastów, przemówień i życzeń dla uprzyjemnienia godów weselnych, z uwzględnieniem uroczystości srebrnego i złotego wesela. Poznań, nakł. J. Chociszewskiego, druk. narodowa, 1887, w 16ce, str. 79 i 1 nl. 40 fen., opr. 60 fenig.

CHUDZIŃSKI Antoni. Thanatos czyli śmierć i życie pośmiertne u dawnych Greków, studjum mitologiczno-archeologiczne, napisał ..... naucz. gimn. w Brodnicy Pr. z. (Odbitka z Muzeum). Lwów, Izwiązkowa druk., 1886, w 8ce, str. 76. 75 cnt.

CREIZENACH W. in Krakau. Studien zur Geschichte der dramatischen Poesie im XVII Jahrhundert, I Beitrag (Nadbitka z Berichts über die Verhandlungen der königl. sächsischen Gesellschaft der Wissenschaften in Leipzig). Leipzig, 1886, w 8ce, str. 93—118.

CYBULSKI & MIKULICZ. O fizyologiczném zachowaniu się przelyku i me-

chanizmie połknięcia u człowieka (Odbitka z tomu XV Rozpraw Wydziału matem.-przyr. Akademii umiej.) Kraków, druk. Uuiw. Jag., 1886, w 8ce, str. 8.

CZYŃSKI Czesław. O humanitarności, wykład popularny z dnia 7 listopada 1886 r. na rzecz domu Przytulku w Podgórzni. Kraków, nakł. Komitetu, druk. F. K. Pobudkiewicza, 1886, w 8ce, str. 16. 10 cnt.

DANIELEWSKI Ignacy. Historia o rycerzu złotoskrzydłym, o porwanój dziewicy z drogim klejnotem i o złotym zamku, wydanie trzecie. Poznań, nakł. J. Chociszewskiego, druk. J. I. Kraszewskiego (dr. W. Łebski), 1887, w 32ce, str. 48. 20 fenig., opr. 25 fen.

DANIELL Alfred. Zasady fizyki, podręcznik z 257 drzeworytami w texcie, przełożył z upoważnienia autora podług najnowszego wydania angielskiego J. J. Boguski, zes. IV. Warszawa, nakł. T. Paprockiego i Sp., druk. E. Skińskiego, 1886, w 8ce, str. 473—624.

DEMBOWSKI Bolesław. Zapiski połączone z kalendarzem na r. 1887, oraz wykaz adresów osób publiczne zajmujących stanowisko, urzędów, zakładów naukowych i innych, firm handlowych, przemysłowych i rękodzielniczych, tak w Krakowie jak w Galicyi. Kraków, nakł. B. Dembowskiego, druk. Uniw. Jag., 1887, w 8ce, str. 120, 67 i kilka arkuszy Ogłoszeń. Opr. 50 cnt.

DICKSTEIN S. Arytmetyka w zadaniach, część II: Ułamki, 1340 zadań. Warszawa, nakł. Gebethnera i Wolffa, druk. K. Kowalewskiego, 1886, w 16ce, str. 203 i 2 nl.

DŁUGOBORSKI Józef dr. Echa szalonej Ameryki, I. Kijów, nakł. autora, tipogr. S. W. Kulzenko, 1886, w 8ce, str. 38. 40 kop.

Do zbyt roztropnych, wiersz napisany z powodu uporczywój bezczynności politycznej wychodźtwa polskiego we

Francyi. Kraków, nakł. druk. związkowej, 1886, w 8ce, str. 15. 30 cnt.

DRAKULI Zenobiusz. Domna Rozanda, dramat historyczny w pięciu aktach (pośw. Jul. Kossakowi). Kraków, Gebethner i Sp., druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1886, w 8ce małej, str. 3 nl., 168 i 1 nl. 1 zlr. 30 cnt.

Dzieciom na wiązanie: Osmnaście obrazków kolorowanych, z wierszykami. Lublin, nakł. M. Arcta, druk. E. Skińskiego w Warszawie, (1886), w 8ce, 18 kartonów. Opr. 80 kop.

ENN Wł. ks. Najlepsza pomoc. Poznań, nakł. Księgarni katolickiej, czełnkami Schmaedickego, 1886, w 8ce małej, str. 144. Opr. 30 fenig.

— **Wiara nasza.** Tamże, 1886, w 8ce, str. 78. Opr. 25 fenig.

ERLENMEYER dr. Zasady leczenia padaczki, epilepsy, według odczytu .... streścił dr. A. Rosenthal (Odbitka z Medycyny). Warszawa, E. Wende i Sp., druk N. Ziolkiewicza, 1886, w 8ce, str. 11. 30 kop.

ESTREJCHER K. † Jan baron Päumann (Odbitka z Czasu). Kraków, druk. Czasu, 1886, w 8ce małej, str. 6. 10 cnt.

FISZER Z. Stacya zoologiczna w Neapolu i pływające laboratoria (Odbitka z Kosmosu). Lwów, 1886, w 8ce, str. 14.

FRAENKEL N. dr. Przyczynę do znajomości tiowufenilaminu, opracował .... z Krakowa (Z pracowni chemicznój prof. A. Bernthseny w Heidelbergu. — Odbitka z tomu XVI Rozpraw Wydziału matem.-przyr. Akademii umiej.). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1886, w 8ce, str. 41.

GADOMSKI Jan. Larik, tragedia w pięciu aktach, z motywów dziejowych. Warszawa, nakł. Gebethnera i Wolffa, druk. K. Kowalewskiego, 1886, w 8ce, str. i nl. i 100. 80 kop.

GÓRNICKI Łukasz. Dzieła wszystkie, pierwsze wydanie zbiorowe, przygotował do druku dr. Rafael (tak!)

Loewenfeld, wydał, wstępem i słowniczkiem archaizmów opatrzył Piotr Chmielowski, tom I (Biblioteka najcenniejszych utworów liter. europ.). Warszawa, nakł. i druk. S. Lewentala, 1886, w 8ce, str. XXXII, 242 i 1 nl. 1 rubel.

Dworzanin polski.

GRABIŃSKI Giuseppe. Leone XIII e la stampa cattolica, seconda edizione (Odbitka z Rassegna nazionale). Firenze, tip. di M. Cellini e Comp., 1885, w 8ce, str. 128.

GRABOWSKI G. ks. Słowa prawdy o papierosianej modzie i o pijaństwie, wydanie drugie powiększone. Warszawa, nakł. i druk. Fr. Czerwińskiego, 1886, w 16ce, str. 79 i 1 nl.

GROLMANN General von. Bemerkungen über das Grossherzogthum Posen, 2ter unveränderter Abdruck der im Jahre 1848 herausgegebenen Schrift. Glogau, Flemming, 1886, w 8ce, str. 31. 50 fenig.

GRUENHAGEN C. dr. Geschichte Schlesiens, Band II: Bis zur Vereinigung mit Preussen, 1527—1740. Gotha, F. A. Perthes, 1886, w 8ce, str. VII, 446 i 46. 7 marek 60 fenig.

GRZEGORZEWSKA Sabina z Gostkowskich. Pamiętnik o Maryi Wesslównie, królewiczowej Konstantowej Sobieskiej, spisany ze wspomnień rodzinnych (Dodatek do Kroniki rodzinnej). Warszawa, druk. Noskowskiego, 1887, w 8ce małej, str. 332. 1 rubel 35 kop.

HANUSZ J. dr. Einige slavische Namen armenischer und türkischer Herkunft (Nadbítka z Archiv für slav. Philologie, IX). Berlin, 1886, w 8ce, str. 471—477.

HOLUBOWICZ Józef ks. T. J. Upominek dla młodzieży chrześcijańskiej, wydanie piąte. Kraków, nakł. ks. M. Mycielskiego T. J., druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1886, w 16ce, str. VIII i 440.

Osobne exemplarze dla młodzieńców i dla panien.

HORN Alex. Culturbilder aus Altpreussen. Leipzig, Reissner, 1886, w 8ce, str. XVI i 402, z tabl. synchronist. 7 marek.

HOSIUS St. card. et ep. Epistolae, orationes, legationes, tomus II. 1551—1558, pars I, praemittitur de Hosii familia disputatio, accedunt autem epistolae et acta, quae vitam et res gestas Hosii illustrant, editionem curaverunt dr. Fr. Hipler et dr. V. Zakrzewski (Acta Poloniae historica, tomus IX 1). Cracoviae, sumptibus Academiae literarum, typ. Wł. L. Anczyca et Comp., 1886, w 4ce, str. XCI, 2 nl. i 520.

Jahresbericht VIII des k. k. Real- und Ober-Gymnasiums in Brody für das Schuljahr 1886. Brody, Druck von J. Rosenheim, 1886, w 8ce, str. 61.

Treść: In welchem Verhältnisse stehen die Reden der fünf ersten im Symposion auftretenden Redner zu der des Sokrates und insbesondere zu der Lobrede des Alkibiades, von Prof. W. Resl (str. 1—35); Schulnachrichten, von der Direction.

JAKUBOWICZ Józef. Z Pamiętnika .... Szlachetny czyn mieszczan z Mrzygłodu w r. 1846, wydał Józef Żywicki. Poznań, czcionkami i w komisie W. Simona, 1886, w 8ce, str. 1 nl. i 46. Na str. 1—7: Przedmowa, pióra Agatona Gillera.

JERZYKOWSKI Stanisław dr. Rady i nauki dla niewiast we właściwych im potrzebach i słabościach. Poznań, A. Cybulski, nakł. i druk. J. I. Krzszewskiego (dr. W. Łebiński), 1887, w 8ce małej, str. VIII i 96. 3 marki.

JOKAI Maurycy. Poruszmy z posad ziemię, powieść w czterech częściach, z upoważnienia autora przełożyła A. Callier. Warszawa, nakł. Tygodnika ilustr., druk. S. Orgelbranda synów, 1886, w 8ce, str. 671.

Kalendar ilustrowanyj towarzystwa Proswita na rik zwycejajnyj 1887, rocznyk X. Lwów, druk. im. Szewczenka, w 8ce, str. 72, 116 i 36 nl., z illustr. 50 cent.

Kalendarz Macierzy polskiej na rok pański 1887, rocznik III. Lwów, nakł. Macierzy, Gubrynowicz i Schmidt, druk. ludowa, w 4ce, kilka arkuszy druk. i str. 39, z ryciną chromolitogr. 40 cnt.

— rodzinny na rok zwyczajny 1887. Warszawa, nakł. J. Breslauera, druk. Wł. Szulca i Sp., 1886, w 8ce, str. 125. 15 kop.

KANOWSKI Friedr. Herm. Mira, die Polenbraut, Operndichtung in 3 Aufzügen. Hannover, Helwing, 1886, w 8ce, str. III i 83. 4 marki.

KARWACKI Alexander dr. Ogrodnictwo warzywne, drzew owocowych i krzewów jagodowych, oraz użyteczność tychże, wydanie drugie (Tania Biblioteczka domowa). Warszawa, nakł. F. Hüsocka, druk. br. Jeżyńskich (J. Ungra), 1887, w 16ce, str. 217 i V. 60 kop.

KARWOWSKI Stan. dr. von. Die altfranzösische Geschichtsschreibung in ihren vier Vertretern: Ville-Hardouin, Joinville, Froissart und Commines (Program gimnazjum w Głupczycach). Leobschütz, 1886, w 4ce, str. XXII.

KĘTRZYŃSKI Wojciech dr. Katalog rękopisów biblioteki Zakładu nar. im. Ossolińskich, zeszyt IV (tom II zeszyt 2). Lwów, nakł. i druk. Zakładu, 1886, w 8ce str. 321—776 i 1 nl. 3 złr.

Na str. 639—776: Index nazwisk osobowych i miejscowych, ułożył Stefan Frenkel.

KOPERNICKI Iz. dr. Czaszki Ainów według nowych materyałów (Odbitka z tomu XII Pamiętnika Wydziału matem.-przyr. Akademii umiej.). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1886, w 4ce większej, str. 42, z 3 tabl. litogr. i 2 tabl. drukowanymi.

z **KOSTROWCA** Żegota. Rusalki, powieść ludowa. Poznań, nakł. J. Chociszewskiego, druk. J. I. Kraszewskiego (dr. W. Łębiński), 1887, w 32ce, str. 47. 20 fenig., opr. 25 fenig.

KRASZEWSKI J. I. Wybór pism, oddział III: Powieści społeczne, poprzedzone wstępem krytycznym Piotra Chmielowskiego (Biblioteka najcel-

niejszych utworów literatury europejskiej). Warszawa, nakł. i druk. S. Lewentala, 1886, w 8ce, str. XXV, 604 i 1 nl. 1 rub. 50 kop.

Boża czeladka; Szalona.

— Boży gniew, czasy Jana Kazimierza, tom I—III (Powieści historyczne, XXV). Warszawa, Gebethner i Wolff, M. Glüksberg, M. Orgelbrand, G. Sennewald i E. Wende, druk. S. Orgelbranda synów, 1886, w 8ce małej, str. 230, 226 i 227. 3 ruble.

KRAWECKI Jan. Podarek od św. Mikołaja dla grzecznych i pilnych dzieci (pośw. ks. kanonikowi Wojciechowi Towarnickiemu). Rzeszów, nakł. i druk. J. A. Pelara (H. Czerny), 1887, w 4ce, str. 89 i 1 nl., z 5 rycinami kolor. 1 złr. 40 cnt.

KRZEMIEŃ Michał. Dla dzieci: Józio Mularczyk i ks. Jan Bosko, wydał St. K. Czerniejewski. Warszawa, druk. Fr. Czerwińskiego, 1886, w 16ce, str. 72. 10 kop.

Kucharka praktyczna (tytuł dłuższy), wydanie drugie powiększone. Poznań, nakł. i druk. Fr. Chocieszynskiego, 1886, w 8ce, str. 127 i 5 nl. 75 fen., opr. 1 marka.

LANDOWSKI P. dr. & prof. **W. GASZTOWTT**. Mowy wygłoszone na obchodzie 23ciój rocznicy powstania 1863/64 r. w Paryżu. Paryż, druk. A. Reiffa, 1886, w 8ce, str. 15.

LANGIE Karol. Odczyty o kobiecém gospodarstwie domowém w wyższym zakładzie naukowym dla kobiet dra Adryana Baranieckiego przy muzeum techniczno-przemysłowém w Krakowie, zeszyt IV: O przemysle domowym kobiet. Kraków, nakł. c. k. ministerjum rolnictwa, G. Gebethner i Sp., druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1887, w 16ce, str. 1 nl. i 36. 20 cnt.

LAURIE A. Przygody młodego chłopca w szkołach, wolny przekład z francuskiego (Biblioteka domowa). Warszawa, druk. Noskowskiego, 1886, w 8ce, str. 280.

LEWANDOWSKI R. A. Rud. dr. Über die Anwendung der Galvanokaustik in der praktischen Heilkunde. Wien, Urban & Schwarzenberg, 1886, w. 8ce, str. 72, z 30 ilustr. 90 cnt.

LIARD Ludwik. Logika, przez ..... rektora Akademii w Caen, przekład z francuskiego (Dodatek do Prawdy). Warszawa, druk. K. Kowalewskiego, 1886, w. 8ce małej, str. 226 (przez pomyłkę 198). 1 rubel.

LIKOWSKI Edward ks. Rokowania poprzedzające unię brzeską (Odbitka z Przeglądu polskiego). Kraków, druk. Czasu, w Poznaniu u J. Leitgebra i Sp., 1886, w. 8ce, str. 76. 1 marka 60 fenig.

MACH Józef o. T. J. Skarb kapłana czyli zbiór głównych rzeczy, jakie kapłan powinien znać, aby uświętobliwić samego siebie i uświętobliwić drugich, przez ..... oryginalnie w języku hiszpańskim ułożony, tłumaczony na francuski przez ks. Abła Gaveau, z francuskiego na polski przełożył ks. J. Kwiatkowski, były proboszcz parafii miasta Włodowic, wikaryusz kościoła N. D. des Blancs - Manteaux w Paryżu, tom I i II. Kraków, nakł. tłumacza, druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1886, w. 8ce, str. XVI i 535, 660.

MAJEWSKI Erazm. Z dziwów przyrody: Koniec świata, przegląd wypadków, jakie mogą spowodzić zagładę ziemi. Warszawa, nakł. Gebethnera i Wolffa, druk. J. Bergera, 1887, w. 8ce, str. 3 nl. i 208. 1 rubel 50 kop.

MAŃKOWSKI Alexander. Minowski, komedya w czterech aktach, nagrodzona drugą nagrodą na konkursie im. W. Bogusławskiego w Warszawie r. 1886. Warszawa, nakł. redakcyi Echa muzycznego, teatr. i artyst., Rajchman i Frenkler, druk. br. Jeżyńskich (J. Unger), 1887, w. 8ce małej, str. 199. 70 kop.

MARYAN z Florencyi o. t. r. Nowicyusz Braci mniejszych, w Regule serafickiego o. św. Franciszka pouczony,

działko ułożone na sposób rozmowy do użytku nowicyatów, przekład z włoskiego. Kraków, nakł. oo. Reformatów, druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1886, w. 16ce, str. 183, IX i 1 nl.

MATUSIAK Szymon. O nauce gramatyki języka polskiego w wyższym gimnazjum (Odbitka z Muzeum). Lwów, druk. związkowa, Kraków, G. Gebethner i Sp., 1886, w. 8ce, str. 26 i 1 nl. 35 cnt.

MAYNE-REID. Ziemia ognista, przygody młodego podróżnika, tłumaczenie M. I. Zaleskiój. Warszawa, nakł. F. Hösicka, druk. Noskowskiego, 1887, w. 8ce małej, str. 204 i 2 nl., z 16 rycinami. Opr. 1 rubel 80 kop.

Muzeum, czasopismo Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych, pod redakcją dra M. Maciszewskiego, zeszyt z października 1886 r. Lwów, J. Milikowski (P. Starzyk), I związkowa druk., w. 8ce, str. 529—592.

Trzęś: Z pracowni szkolnej, przez B. Trzaskowskiego (str. 529—538); Thanatos, przez A. Chudzińskiego (dok., str. 538—548); M. Reja Żywot Józefa w stosunku do literatury obcej, przez W. A. Bruchnalskiego (str. 548—564); O nazwiskach Ormian polskich, przez dra J. Hanusza (str. 565—573); O wykładzie propedeutyki filozoficznej, przez Z. Ehrenberga (dok., str. 573—578); Ruch naukowy, przez F. Tomaszewskiego i J. Fafare; Rozmaitości z zakresu szkoły i nauki; Wspomnienia pośmiertne.

MYCHAŁKO. Ukrainki. Lwiw, nakł. K. Huczukowskiego, druk. polska, 1886, w. 16ce, str. 28.

NEHRING W. Die dramatische Geschichte Joseph's: Żywot Józefów von Nicolaus Rej (Nadbitka z Archiv für slavische Philologie, IX). Berlin, 1886, w. 8ce, str. 391—443.

Nie wypada, podręcznik prostujący najczęścięj popełniane błędy w życiu towarzyskiem i języku, wolny przekład z angielskiego Don't. Warszawa, T. Paprocki i Sp., druk. E. Skińskiego, 1887, w. 32ce, str. VI, 1 nl. i 118. 30 kop.

OBTUŁOWICZ Ferdynand dr. O roku skórnym, Cornu cutaneum, dostrzeżo-

nym i operowanym (Odbitka z Przeglądu lekarskiego). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1886, w 8ce, str. 5.

OLSZEWSKI K. dr. prof. Skroplenie i zestalenie antymonku wody (Odbitka z tomu XV Rozpraw Wydziału matem. przyr. Akademii umiej.). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1886, w 8ce, str. 4.

ORZESKOWA Eliza. Mirtala, powieść. Warszawa, nakł. i druk. S. Lewentala, 1886, w 4ce, str. 155, z 15 ilustracyami Miłosza Kotarbińskiego. 1 rubel 80 kop.

OSTROŻYŃSKI Wladislaus dr. Process Żółkiewski-Stwiertnia, nach den Gerichtsakten kritisch zusammengestellt von ..... Vertheidiger in Strafsachen. Lemberg, Druck von drukarnia ludowa, 1886, w 8ce, str. 39.

PAPADOPOŁ Calimach A. Cuvintu despre espeditia lui Igor Sveatoslaviici, principele Novgorodului nordicu, contra Polovtiloru sau Cumaniloru, traducere si nole de ..... (Nadbitka z Analele Academiei romane, serya II tom VII sekcyja 2). Bucuresci, 1884/85, w 4ce, str. 141—169.

PAWLEWSKI Bronislaw. Nafta kłęzczańska (Odbitka z Kosmosu). Lwów, 1885, w 8ce, str. 10.

PAWLIKOWSKI J. G. dr. Wyższa szkoła rolnicza w Dublinach, fakta i uwagi (Odbitka z Reformy). Kraków, G. Gebethner i Sp., druk. związkowa, 1886, w 16ce, str. 121. 50 ent.

PELCZAR Józef ks. dr. prof. Życie duchowne czyli doskonałość chrześcijańska według najcelniejszych mistrzów duchownych, czwarte wydanie poprawione i powiększone, tom II, Kraków, nakł. autora, druk. Uniw. Jag., 1886, w 8ce, str. 445. Za całość 3 złr. 50 ent.

PORAWSKA Bronisława. Reginka i Prawdziwe bogactwo, dwie powieści ofiarowane dorastającym paniom. Warszawa, nakł. F. Hösička, druk. M. Ziemkiewicza. 1887, w 8ce, str. 310 i 2 nl., z 8 rycinami rysunku Jan-kowskiego. Opr. 2 ruble.

Prace filologiczne, wydawane przez Baudouina de Courtenay, J. Karłowicza, A. A. Kryńskiego i L. Malinowskiego, tom I zeszyt 2 i 3. Warszawa, z zapomogi Kasy im. Mianowskiego, E. Wende i Sp., druk. br. Jeżyńskich, 1886, w 8ce, str. 269—818, II, IV i V. 2 ruble 80 kop.

Treść: Studya nad etymologią ludową, przez L. Malinowskiego (str. 269—317); Z patologii i embryologii języka, przez Baudouina de C. (str. 318—344); Rozbiór porównawczy znanych dotąd najdawniejszych z w. XIV i XV textów Modlitwy pańskiej, Pozdrowienia anielskiego, Składu apostołskiego i Dziesięciorga przykazania, przez J. Bystronia (str. 345—390); Pieśń do N. M. Panny z połowy w. XVI, przez J. Bystronia (str. 391—403); Mleko duchowne dla karmienia i wychowania chrześcijańskich dzieciak ku chwale boskiej, przez J. Karłowicza (str. 404—443); Szkic gramatyczny na podstawie języków indoeuropejskich, przez J. Hanusza (str. 434—457); O wpływie języków wschodnich na słownik języka polskiego, przez J. Hanusza (str. 458—466); Zabytki języka polskiego w rękopisie nr. 2503 biblioteki Uniw. Jag. w Krakowie, przez L. Malinowskiego (str. 467—540); Przegląd bibliograficzny prac naukowych o języku polskim, przez Appela i Kryńskiego (str. 541—718); Uwagi do tomu I Prac filologicznych, przez J. Karłowicza (str. 719—723); Wiadomość o szlasko-polskim druku z przeszłego wieku, przez J. Bystronia (str. 723—726); Rozbiory i sprawozdania; † Jan Juszkiewicz, przez Baudouina de C. (str. 762—774); Wykaz przedmiotów, wyrazów i nazwisk autorów, przez Kryńskiego.

PRUS Jan dr. Przyczynek do nauki o fizyologii gruczołu tarczycowego (Z zakładu fizyologicznego prof. Cybulskiego w Krakowie. — Odbitka z Przeglądu lekarskiego). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1886, w 8ce, str. 33.

Przegląd pedagogiczny, czasopismo poświęcone sprawom wychowania szkolnego i domowego pod redakcją F. Łagowskiego, zeszyt 19 i 20 z 1 i 15 października 1886. Warszawa, druk. Kowalewskiego, w 8ce, str. 581—612 i 613—644.

Treść: Ogródki Froebłowskie w Szwajcaryi, przez Maryę Weryho (19); Kartki z geografii fizycznej, przez W. Nalkow-

skiego (19); Wskazówki metodyczne do nauczania początków gramatyki języka polskiego, przez H. Wernica (19, 20); Walny zjazd Towarzystwa pedagog. we Lwowie (19, 20); Lekcje autorów klasycznych, przez S. W. (20); Czy nauka rachunków kształci siłę myślenia (20); Wystawa szkolna w Karlinie, przez J. N. (20); Korespondencya z Pragi czeskiej, przez L. Strahla (19); Krytyka i bibliografia: Alex. Walickiego Błędy, przez dra M. Bobowskiego (19, 20); Zakłady naukowe, przez J. Kühna, tłómaczył B. (20); Odpowiedzi redakcyi.

— polski, pod redakcyą dra J. Mycielskiego, zeszyt z października 1886. Kraków, druk. Czasu, w 8ce, str. 197.

Treść: Przed rewizyą ustaw majowych, przez dra Wł. Abrahama (str. 1—31); Nowocześnie powieściopisarze w Rosyi, III. Tolstoj, przez A. M. Lisicką (str. 32—77); Kwestya irlandzka, przez E. Lipnickiego (dok., str. 77—113); Obecny stan kwestyi monetarnej, przez dra J. Milewskiego (str. 114—144); Posłem do cara, przez Ad. Darowskiego (c. d., str. 145—165); Kronika literacka; Przegląd polityczny, przez dra J. Milewskiego.

— powszechny, pod redakcyą ks. M. Morawskiego T. J., zeszyt z października 1886. Kraków, druk. Wł. L. Anczyca i Sp., w 8ce większej, str. 176.

Treść: Filozof chrześcijański z II wieku, św. Justyn męczennik, przez ks. J. Badeńskiego T. J. (str. 1—20); Bazylika litewska, przez A. H. Kirkora (dok., str. 21—37); Sarkofag chrześcijański z IV w., przez ks. Eust. Skrochowskiego (str. 38—56); Kafa, osada genuńska, i jej stosunek do Polski w XV w., studjum historyczne Maryana Dubieckiego (str. 57—73); Z roczników męczenników w Anglii (c. d., str. 74—90); Janssen i historia reformacyi, przez ks. A. Kraetzigę T. J. (dok., str. 91—101); Przegląd piśmiennictwa: 1. dra X. Lisiego Akta grodzkie, przez F. Bostla, 2. ks. Wąchalusza O żywocie Jezusa Chr., 3. St. Zarańskiego Pierwiastki, 4. ks. E. Likowskiego Rokowania; Z piśmiennictwa zagranicznego; Z pism peryodycznych; Rozmaitości; Sprawozdanie z ruchu religijnego, społecznego i naukowego.

— społeczny, pismo naukowe i literackie, pod redakcyą St. Manieckiego, zeszyt z września 1886. Lwów, druk. polska, w 8ce, str. 171—250.

Treść: Polska w czasie wielkiej rewolucyi francuskiej, przez B. Limanowskiego (dok., str. 171—186); Demokratyzm i liberalizm, przez Z. Balickiego (c. d., str. 187—

205); Ferdynand Lassal, studjum socyologiczne, przez Jerzego Plechanowa (str. 206—219); Próba rozwiązania kwestyi żydowskiej, przez A. Nossiga (c. d., str. 219—232); Rebagacz, przez Mirona (str. 232—239); Sprawozdania literackie; Kronika: Echa galicyjskie, przez Iw. Franko.

— techniczny, czasopismo miesięczne poświęcone sprawom techniki i przemysłu, pod redakcyą F. Kucharzewskiego, zeszyt z września 1886. Warszawa, druk. J. Sikorskiego, w 4ce królewskiej, str. 201—224, z 4 tabl.

Treść: Uspławnienie rzeki Brdy, przez K. Ossowskiego (str. 201—203); Wosk ziemny i jego przetwory, przez B. Pawlewskiego (c. d., str. 203—206); Krytyka i bibliografia; Przegląd kongresów i wynalazków; Kronika bieżąca; Cukrownictwo.

Przepisy o nadzorze nad fabrykami i o wzajemnych stosunkach między fabrykantami i robotnikami (po polsku i po rosyjsku. — Wydawnictwo Kraju). St. Petersburg, Kraj, druk. Gazety handlowej, 1886, w 8ce, str. 35 i 1 nl. 50 kop.

— o najmie robotników wiejskich (po polsku i po rosyjsku. — Wydawnictwo Kraju). Tamże, 1886, w 8ce, str. 41 i 1 nl. 50 kop.

— wypożyczania książek z biblioteki Akademii umiej. Kraków, druk. Uniw. Jag., 1886, w 8ce, str. 1. 4.

Przewodnik naukowy i literacki, pod redakcyą A. Krechowickiego, zeszyt z października 1886. Lwów, druk. Wł. Łozińskiego, w 8ce, str. 865—960.

Treść: Hier. Łaski, przez dra Al. Hirschberga (c. d., str. 865—875); O obecnym stanie nauki prywatnego prawa polskiego, przez dra O. Balzera (c. d., str. 876—888); Polityczna korespondencya Fryderyka W., przez Kazim. Jarochowskiego (c. d., str. 889—899); Rewolucya francuska w świetle nowych badań, przez H. Lisickiego (c. d., str. 900—911); Zamachy na autorstwo Szekspira, przez dra T. Ziembę (c. d., str. 912—921); Dzieje Rzeczypospolitej krakowskiej, przez J. Mieroszowskiego (c. d., str. 922—927); Awanturnicy XVIII w., przez P. J. Bykowskiego (c. d., str. 928—935); Legioniści polscy na wyspie S. Domingo, przez G. Meinerta (c. d., str. 936—948); Dyaryusz czterech pierwszych dni sejmku extraordinarynego warszawskiego w r. 1773, przez

J. K. Z. (str. 949—957); Kronika literacka, przez W. C.

PUFFKE Z. z Kurowskich. Maurycy August Beniowski, jego żywot oraz przygody z czasu pobytu na Kramczatce. Poznań, nakł. i druk. J. Leitgebra, 1886, w 8ce małej, str. 144. 60 fenig.

REMBOWSKI Alexander. Historia prawa wieczysto-czynszowego w guberniach północno- i południowo-zachodnich cesarstwa rosyjskiego (Odbitka z Niwy). Warszawa, druk. Wieku, 1886, w 8ce, str. 159 i 1 nl. 1 rubel 50 kop.

Rocznik zarządu Akademii umiejętności w Krakowie, rok 1885. Kraków, nakł. Akademii, druk. Uniw. Jag., 1886, w 8ce małej, str. 1 nl. i 139.

Na str. 88—110: Rok 1886 w dziejach Polski i Litwy, przez dra St. Smolke.

RYDYGIER L. dr. Podręcznik chirurgii szczegółowej, tom I. Poznań, nakł. autora, druk. J. Leitgebra, w Warszawie u Gebethnera i Wolffa, 1886, w 8ce, str. XVI i 456, z licznymi rycinami.

SALAWA Wł. Bitwa pod Grunwaldem czyli zwycięstwo Polaków nad Krzyżakami 1410 r., wedle Długosza, Karola Szajnochy i innych ułożył przedmową zaopatrzył W. S. (Czytelnia ludowa, III 2). Poznań, nakł. i druk. J. I. Kraszewskiego (dr. W. Lebiński), 1886, w 8ce, str. 73. 75 fenig.

SCHRAMM Jul. dr. O wpływie światła na chemiczne podstawianie (Odbitka z tomu XVI Rozpraw Wydziału matem.-przyr. Akademii umiej.). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1886, w 8ce, str. 36.

SKIBA Wołody. Na paryskim bruku (Biblioteka Wieku, III). Warszawa, druk. Wieku, 1886, w 8ce, str. 159.

Sprawozdanie c. k. szkoły fachowej dla przemysłu drzewnego w Zakopanem za VIII rok szkolny 1885/86. Kraków, nakł. c. k. Szkoły, druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1886, w 8ce większej, str. 17.

— Toż, po niemiecku. Tamże, 1886, w 8ce większej, str. 17.

— XI dyrekcji c. k. wyższej szkoły realnej w Krakowie za rok szkolny 1886. Kraków, nakł. funduszu szkolnego, druk. A. Koziańskiego, 1886, w 8ce, str. 75.

Treść: Sarkofag chrześcijański z IV w., przez ks. E. Skrochowskiego (str. 3—41); Kronika i statystyka zakładu, przez zastępcę dyrektora, dra J. Lenartowicza.

— z czynności Towarzystwa farmaceutycznego za r. 1885. Warszawa, druk. M. Ziemkiewicza, (1886), w 8ce, str. 16.

Statut Towarzystwa historycznego. Lwów, 1886, w 8ce, str. 6.

STEPOWYK O. Opowiadania pro słynny, czast' I i II. Lwów, kosztem i zachodem towarzystwa Proświta, druk. im. Szewczenka, 1886, w 8ce, str. 54, 44 i 4 nl., z drzeworytami w textcie. Po 30 cnt.

STROJNOWSKI Stanisław. Podróż po Europie w obrazach, opisy malownicze krajów, ludów i obyczajów środkowej i południowo-zachodniej Europy, z najcelniejszych autorów ojezycznych i cudzoziemskich, oraz własnych prac (Ziemia i jej mieszkańcy, III). Warszawa, nakł. F. Hösiecka, druk. Bära i Hermanna w Lipsku, 1886, w 8ce, str. VIII i 424, z wielu rycinami. Opr. 1 rubel 50 kop.

SZCZEPANOWSKI Stanisław. Nafta i praca, złoto i błoto. Lwów, nakł. autora, druk. Pillera i Sp., 1886, w 4ce, str. 44. 30 cnt.

SZCZEPAŃSKI G. von. Der romantische Schwindel in der deutschen Mythologie und auf der Opernbühne, IV: Der Weltenbaum zu Nauschwanstein. Elberfeld, Bädcker, 1886, w 8ce, str. 48. 60 fenig.

TACZANOWSKI Ladisl. Ornithologie du Péru. Hennes, impr. Oberthur, 1886, w 8ce, str. 222, z tablicami.

TAINÉ H. Życie i spórzenia o niem pana Graindorge, dra fil. w Uniwersytecie w Jena, członka Towarzystwa

zajmującego się sprzedażą olejów i solonej wieprzowiny w Stanach zjednoczonych Ameryki w Cincinnati, ogłosił wykonawca testamentu. Warszawa, wydawnictwo Ad. Wiślickiego 79—81, druk. Przeglądu tygodniowego, 1886, w 16ce, str. 230. 36 kop.

TARCZYŃSKI Hip. B. Jan Samulczak czyli cheiwość ukarana, powiastka, osnuta na tle prawdziwego zdarzenia, wydanie drugie. Warszawa, nakł. autora, Gebethner i Wolff i K. Pruszyński, druk. Instytutu głuchoniem. i ociemn., 1887, w 8ce małej, str. 46. 15 kop.

Tramwaj, kalendarz humorystyczny ilustrowany na rok 1887. Warszawa, nakł. T. Paprockiego i Sp., druk. S. Orgelbranda synów, w 16ce, str. 62. 20 kop.

Trattenimento accademico dato in occasione della solenne distribuzione dei premi dagli alunni del R. collegio delle Scuole Pie in Savona, anno scolastico 1885/86. Savona, tip. A. Ricci, 1886, w 8ce, str. 76.

Na str. 3—30: La Polonia, autore P. Luigi del Buono S. P.; str. 31—56: La liberazione di Vienna l' anno 1683, scene drammatiche, autore P. Marcenaro delle Sc. Pie.

TRAUTSOLD Edward. Wiersze i opowiadania. Warszawa, druk. St. Niemierzy, 1886, w 16, str. 55. 50 kop.

TUCZYŃSKI Fr. Xaw. Mazepa, hetman Ukrainy, powieść. Poznań, nakł. i druk. J. Leitgebra, 1886, w 8ce małej, str. 116, z ryciną. 60 fenig.

TUKIDYDES. Historji księga I, tłómaczył Teodor Czuleński (Odbitka ze Sprawozdania gimnazjalnego). Nowy Sącz, druk. J. Pizsa, 1886, w 8ce, str. 80.

TURHENEW Iw. Bat'ky i dity, powist', z welykoruskoho (Biblioteka najznamenytszych powistej, XXI) Lwiw, nakł. redakcyi Dila, 1886, w 8ce, str. 202. 1 zhr. 20 cnt.

Tłómaczenie M. Podolińskiego.

TUSZYŃSKI Józef. inż. O zaopatrzaniu m. Krakowa w wodę, streszczenie od-

czytu, wygłoszonego w Towarzystwie politechniczném we Lwowie i w Towarzystwie techniczném w Krakowie (Odbitka z Przeglądu technicznego) Warszawa, druk J. Sikorskiego, 1886, w 8ce, str. 24, z 3 tabl. rysunków i 3 drzeworytami w textcie.

WACHLOWSKI A. dr. prof. Zur Klimatologie von Czernowitz. Czernowitz, H. Pardini, 1886, w 8ce, str. 36. 50 cnt.

WALIGÓRSKI Fr. Z pobytu Tadeasze Kościusky ve Švýcařich, přel. Raymond Hummel. Vlast' praska z řijena r. 1886, w 8ce, str. 20—27.

WANGEMANN L. Historje biblijne, dla szkół polskich przetłómaczył i zastosował P. Teod. Buczek, derygujący nauczyciel szkoły ewangelickiej w Krakowie. Lipsk, nakł. J. Reichardta, druk. K. Prochaski w Cieszynie, 1886, w 8ce, str. IV i 104, z 30 ilustracyami. 40 cnt., opr. 52 cnt.

WARMIŃSKI Theodor dr. Urkundliche Geschichte des ehemaligen Cistercienser-Klosters zu Paradies, eine Beigabe zu der am 50ten Stiftungsfeste des k. Schullehrer-Seminars zu Paradies herausgegebenen Festschrift. Meseritz, Wild, 1886, w 8ce, str. 308 i XVI, z 4 tabl. 3 marki 50 fenig.

WDOWISZEWSKI Winc. Jul. Cywilizator, powieść. Lwów, druk. polska, 1886, w 8ce małej, str. 283. 1 zhr. 50 cnt.

WICHERKIEWICZ B. dr. VIII Jahresbericht über die Wirksamkeit der Augen-Heil-Anstalt für Arme in Posen für das Jahr 1885, nebst hygien. und praktischen Anmerkungen, Mittheilungen über die Operationen unreifer Staare und Notizen über Cocain. Posen & Wiesbaden, Bergmann, 1886, w 8ce, str. III i 46. 1 marka 50 fenig.

WÓJCICKI K. Wl. Bazarz polski, zbiór bajek z najcelniejszych pisarzy polskich. Warszawa, nakł. F. Hösicka, druk. br. Jeżyńskich (J. Ungra), 1887, w 4ce większej, str. 88 i 2 nl., z 9

rycinami kolor. i mnóstwem drzeworytów. Opr. 2 ruble.

WYSOCKI Włodzimierz. Wszyscy za jednego, fraszka, wydanie trzecie. Kijów i Odessa, nakł. B. Korewy, tipogr. S. W. Kulzenko, 1886, w 16ce, str. 61. 40 kop.

ZABOROWSKI S. Sur quelques cranes Finnois anciens, les peuples Finnois actuels et les origines Finnoises (Odbitka z Archives slaves de biologie). Paris, impr. A. Drouin, 1886, w 8ce, str. 15.

Żbiór wiadomości do antropologii krajowej, wydawany staraniem Komisji antropologicznej Akademii umiejętności w Krakowie, tom X. Kraków, nakł. Akademii, druk. Uniw. Jag., 1886, w 8ce, str. IV, 37, 34 i 336, z 2 tabl. litogr.

Treść: I. Dział archeologiczno-antropologiczny: 1. Sprawozdanie z badań paleo- etnologicznych w jaskiniach okolic Ojeowa, dokonanych w r. 1885, przez G. Ossowskiego (str. 3—14); 2. Sprawozdanie z wycieczki archeologicznej w r. 1885 dokonanej, przez T. N. Ziemieckiego (str. 15—16); 3. Wiadomość o zabytkach przedhistorycznych w Rembowie pod Pinzowem, przez ks. Wł. Siarkowskiego (str. 17—23); 4. Przyczynek do wiadomości o grotach krzemiennych, znajdujących na ziemiach dawniej Polski, przez G. Ossowskiego (str. 24—37); — II. Dział antropologii: 1. Trwanie życia w Białej na zasadzie wykazu zmarłych w latach 1875/84, obliczone co do ludzkości chrześcijańskiej, przez dra J. Bogdanika (str. 3—19); 2. Sposzczerzenia objawów fizjologicznych życia płciowego u mieszkanek powiatu zwinogrodzkiego i okolic do niego przyległych, przez dra J. Talko Hgowskiego Hrynczewicza (str. 20—34); — III. Dział, Materiały etnologiczne: 1. Obrzędy i pieśni weselne ludu ruskiego we wsi Lolinie pow. stryjskiego, przez Olge Roszkiewicz i Iw. Franko (str. 3—54); 2. Obrzędy weselne ludu ruskiego we wsi Cetuli w powiecie jarosławskim, przez Mich. Tomaszewską (str. 55—74); 3. Materiały etnograficzne, zebrane z miasta Ropczyce i okolicy, przez Sew. Udziele (str. 75—156); 4. Zagadki białoruskie z gub. mińskiej, przez dra Wł. Dybowskiego (str. 157—168); 5. Jasełka w m. Grybowie, przez Ig. Janasińskiego (str. 169—186); Lud rolniczo-

górniczny z okolic Sławkowa w pow. olkuskim, przez Stan. Ciszewskiego (str. 187—336).

ZEJDOWSKI J. dr. Kilka uwag o teoryi fermentacyjnej gorączki (Odbitka z Medycyny). Warszawa, E. Wende i Sp., druk. M. Ziemkiewicza, 1886, w 8ce, str. 8. 15 kop.

ZELL F. & GENÉE Richard. Gasparone, operetka w 3 aktach, muzyka Karola Millöckera, przekład Adolfa Kitschmana, art. teatru lwowskiego. Warszawa, nakł. Kopezyńskiego i Jasińskiego, druk. B. Kopezyńskiego, 1886, w 16ce, str. 127. 30 kop.

ZOLL dr. prof. in Krakau. Die Lehre von der Stellvertretung nach römischem Rechte, von Dr. L. Mitteis, Vom Besitz des Sequesters, von Dr. J. Voigt, Der Schenkungswiderruf, insbesondere seine Vererblichkeit, von Dr. L. Pollack (Odbitka z prof. Grünhuta Zeitschrift für das Privat- und öffentliche Recht der Gegenwart, Band XIV). Wien, A. Hölder, 1886, w 8ce, str. 27.

Ocenienia krytyczne.

ŻELECHOWSKYJ & NEDILSKYJ. Małorusko-nimeckij słowar, tom II, ułożyły Jewhenyj Żelechowskyj i Stefan Nedilskyj, c. k. profesory gimnazyi u Stanisławi. Lwiw, druk. im. Szewczenka, 1886, w 8ce, str. 593—1117 i 7 nl. 8 złr., za obydwa tomy 16 złr. Dochód przeznaczony dla wdowy po św. p. F. Żelechowskim w Stanisławowie.

Życiorysy sławnych Polaków i Polek dla młodzieży, zestawione podług pierwszorzędných autorów. Kraków, nakł. J. M. Himmelblaua, druk. A. Kozińskiego, (1886), w 8ce, str. II, 2 nl. i 174, z 19 rycinami. Opr. 1 złr. 80 cent.

Żywoť św. Antoniego z Padwy, zakonnik a św. Franciszka, w języku łacińskim w Antwerpii r. 1617 przez Braci zakonu św. Franciszka wydany, teraz na język polski przełożony, z dodaniem Nowenny do św. Antoniego. Warszawa, nakł. i druk. Fr. Czerwińskiego, 1886, w 16ce, str. 126 i II.

KRONIKA.

= Katalog rękopisów biblioteki Zakładu Ossolińskich, wydał dr. W. Ketrzyński, zeszyt IV. Lwów, 1886, w 8ce, str. 321—776.

Zeszyt niniejszy, zawierający bardzo szczegółowe i pod każdym względem wzorowe opisanie 245 rękopisów, od nru 317—561, stanowiąc zarazem koniec tomu II tyle dla dobra nauki i jej postępu ważnego Katalogu, przynoszącego rzetelny zaszczyt tak samemu Zakładowi im. Ossolińskich, jak i zasłużonemu jego dyrektorowi i wydawcy, drowi K. Niepospolitej przytęm całemu wydawnictwu dodaje wagi także „Index nazwisk osobowych i miejscowych“, Kat. objętych, z wielką znajomością rzeczy i niemięniejszą pilnością opracowany na 9 arkuszach druku (str. 631—776) przez Stef. Frenkla. Rękopisy same są zresztą, podobnie jak w poprzedzających zeszytach, różnorodnie, przeważnie treści historyczno-literackiej, i z różnych czasów: 4 z w. XIV, 14 z w. XV, 7 z w. XVI, 3 z w. XVI/XVII, 1 z w. XVI/XVIII, 28 z w. XVII, 9 z w. XVII/XVIII, 4 z w. XVII/XIX, 103 z w. XVIII, 15 z w. XVIII/XIX, i 55 z w. XIX. Pochodzenie ich wreszcie także rozmaite. Przeważna część poszła z daru: spadkobierców św. p. Józ. Dzierzkowskiego, lub z darów St. Jaszowskiego, G. H. Olizara, generała Paszkowskiego, Ad. Rościszewskiego, ks. Fr. Siarczyńskiego, J. Strzelbickiego, Winc. Szeptyckiego, T. Thulliego, K. J. Turowskiego, Mich. Zdanowskiego. Inne zaś pochodzą z byłych bibliotek lub zbiorów: hr. Brühla, arcybiskupa Stan. Karnkowskiego, hr. Kuropatnickiego, ks. Henr. Lubomirskiego, J. Łączyńskiego, Ig. Łosia, M. Mrozowickiego, arcybiskupa Podolskiego, oo. Reformatów w Przemysłu, Urszuli Tarnowskiej, hr. J. Tarnowskiego, S. Wojeńkowskiego, J. J. Wojnarowicza i t. p.

= *Antiquarischer Catalog 129* von O. Harrawowitz, Buchhandlung und Antiquariat in Leipzig. Leipzig, 1886, w 8ce, str. 94.

Zawiera: „Europäische Linguistik“, dzieł i broszur 2329. Na str. 68—85: „Slavisch-lettische Sprachen: Allgemeines, Alt-slavische Literatur, Russisch, Polnisch, Kassubisch, Čechisch, Slovakisch, Wendisch, Süd-slavische Sprachen, Bulgarisch, Lettisch, Lit-tauisch, Altpreussisch“, dz. i br. 433 (od nru 1657—2088).

= *Bibliotheca slavica no. 25*: Catalogue d'une collection des livres, concernants la Pologne, la Bohême, la Russie, les Wendes, les peuples letto-slaves et jugo-slaves,

en vente aux prix marqués chez O. Weigel, libraire à Leipzig. Lipsk, 1887, w 8ce, str. 58.

Dzieł i broszur, dawniejszych i nowszych, 1306. Na str. 1—17: „La Pologne“, dz. i br. 404 (nry 1—404).

= Katalog książek polskich tudzież w obcych językach, znajdujących się w antykwarni D. Grunda we Lwowie, a odnoszących się do rzeczy polskich, sposobem abecedłowym ułożony. Złoczów, 1886, w 8ce, str. 130 i 1 nl.

Starannie bardzo opracowany i słusznie przez poważniejszą warszawską i lwowską prasę zachwalony Kat., zawiera z różnych czasów i najrozmaitszej treści dzieł i broszur 3122, między którymi 2343 w języku polskim, reszta zaś w łacińskim, niemieckim i francuskim. Na odwrocie tytułu oświadcza dodatkowo Sz. firma, że posiada także „w zapasie znaczny zbiór książek dla dzieci, ludowych, beletrystycznych, oraz książki szkolne“, również że „nabywa polskie, niemieckie i francuskie książki, oraz ryciny i mapy, tak w całych zbiorach jak i pojedynczo dzieła, po cenach najprzystępniejszych“.

= Katalog rozumowany dzieł, wydanych w Warszawie nakładem Przeglądu tygodniowego, objaśniony wiadomościami bibliograficznymi i treścią ważniejszych dzieł. Warszawa, 1887, w 8ce, str. XVIII.

Abecedłowo ułożony zawiera Kat. już 177 oryginalnych i z różnych języków tłómaczonych wydawnictw, z których znaczny poczet w handlu księgarskim już wyczerpany. Niemałej wartości dodaje Kat. dołączona przy każdym prawie dziele albo treść jego albo inna jaka charakterystyczna o niem bibliograficzno-literacka wiadomość.

= Katalog najnowszych książek polskich, do nabycia w księgarni i składzie nut oraz ekspedycji czasopism S. Błędowskiego w Włocławku. Włocławek, 1886, w 16ce, str. 13.

Zysto i wcale pięknie we własnej drukarni Sz. firmy prowincjonalnej odbity Kat. zawiera 282 najnowszych dzieł polskich rozmaitej treści, między którymi, co z przyjemnością zaznaczyć wypada, dosyć znaczny poczet publikacyj poważniejszych. Oprócz podanych w Kat. posiada i zbywa Sz. księgarnia, jak to dodatkowo łaskawym odbiorcom swoim oświadcza, także książki do nabożeństwa i inne dzieła, książki szkolne, materyały piśmienne, nuty muzyczne najrozmaitszych kompozytorów, i w ogóle wszystkie dzieła, tak „polskie jak i zagraniczne,

w gazetach lub czyichkolwiek Kat. ogłoszane“.

— **Biblioteka** po zmarłym przed kilku miesiącami w Neopolu św. p. Teodorze Russockim, złożona „z 2600 tomów poważnych dzieł źródłowych, między którymi wiele białych kruków, oraz wszystkie najkompletniejsze Dyaryusze sejmowe z ostatnich lat Rzeczypospolitej“, przeszła za bezcen na własność drugorzędnych handlarzy książkowych. „Sukcesorowie — jak zapewniają pisma warszawskie — niechęcąc czy niemogąc utrzymać onej książki, sprzedali ją handlarzom za ryczałtową sumę 1000 rs.“.

— **Czytelnia** „bezpłatna“ w Łodzi, na wzór „istniejących przy ochronach warszawskich bibliotek“, zamierza „drogą ofiarności publicznej“ założyć poważne grono obywateli tamtejszych.

— **Czytelnia** „stała, codziennie otwarta“, postanowiło przy wystawie obrazów urzędzic Towarzystwo zachęty sztuk pięknych w Warszawie. Przystępna dla członków Tow. i artystów-malarzy: „posługiwać się będzie Czyt. dziełami dotyczącymi estetyki, filozofii i historii sztuki, znajdującymi się w bibliotece Tow., oraz czasopismami specjalnymi, jakie Tow. prenumeruje“.

— **Deutsche Litteraturzeitung** zawiera w nrze 40 z 2 października (str. 1407 i 1408) treściwie i ściśle naukowe, pióra dra M. Perlbacha, ocenienie 4 tomowego Katalogu biblioteki im. Raczyńskich w Poznaniu, wydanego w roku zeszłym przez L. Kurtzmana i M. E. Sosnowskiego p. t. „Katalog der Raczyńskich Bibliothek in Posen“. Nie szczędząc rzetelnego uznania obydwom pracowitemu dziełu autorom, wypowiada zarazem Sz. sprawozdawca przekonanie, że ogłoszonego przez nich Katalogu także „po za granicami ks. Poznańskiego jako dzieła bibliograficznego do dziejów i literatury polskiej z pożytkiem używać będzie można“.

— **Drukarnia J. I. Kraszewskiego** (dra Wł. Lebińskiego) — jak zapewniają codzienne pisma poważne — zamierza przenieść się z Poznania do Warszawy.

— **Gazeta olsztyńska**, pismo katolicko-polskie, wychodzi od pół roku w Olsztynie na Warmii („Allenstein Ostrp.“, kwartalnie 75 fenigów). W przyszłym kwartale „Gazeta olszt.“ drukować będzie ciekawą rozprawę o dyalekcie warmińskim, napisaną przez dra J. Wierzbę. Redakcyja „Gazety“ uprasza wszystkich przyjaciół ziemi Hozyusów, Koperników i Krasickich o łaskawe poparcie pisemka tego.

— **Gazeta warszawska** umieściła w nrze 211 z 23 września obszerny odcinek, pióra Wł. Rajnolda, p. n. „Losy bibliotek“. Smutna to

w wysokim stopniu sprawa i nadzwyczaj przerażająca. „Z liczby i wzrostu książnic, o czém dzieje świadczą, można brać miarę upośledzenia narodu“, powiada słusznie Sz. autor, a jednak do naszego społeczeństwa, w dzisiejszem jego położeniu, przystosowana ta miara, jakżeż ujemny przedstawi widok! W rzeczy samej, koniec przykry, jakiemu przed niedawnym czasem uległy tak bogate i wzorowo nagromadzone księgozbior, jak św. p. Lelewelów lub Jul. Biergela, czyż to nie istna dla nas sromota, dla nas, którzyśmy jeszcze przed stu laty największą swego czasu w Europie bibliotekę im. Załuskich mieli? Losy też smutne książnic po Lelewelach i Biergielu główną stanowią rdzeń odcinku powyższego, chociaż i innych, mniej może szerszemu ogółowi znanych, nie pominął Sz. autor, jak losów biblioteki oo. Piarów w Warszawie, „ślicznego“ księgozbioru św. p. dziejopisa M. Malinowskiego w Wilnie, i innych.

— **Jubileusz 40letniej pracy zecerckiej** obchodził przez trzema tygodniami w Łodzi Czeigodni Teodor Jarmużyński, pracujący w tamtejszej drukarni „Dziennika Łódzkiego“. „Jubilat — jak o nim pisma warszawskie podają — był w swoim czasie jedynym z pośród zecerów warszawskich, który umiał sobie poradzić z nieczytelnymi rękopisami św. p. Juliana Bartoszewicza; przepisywał je też przez półczwarta roku za oddzielnym wynagrodzeniem. Obecnie, mimo wzroku osłabionego, stoi wciąż przy kascie zecerckiej“.

— **Księgarń** posiada obecnie Warszawa — według urzędowych danych — 72, wliczając w to i „antykwarne, oraz utrzymywane przez Izraelitów sklepiki książkowe“.

— **Księgarni** „czytelnia albo choćby tylko kantoru pism peryodycznych nader dotkliwy brak czuć się daje“ w Mławie. „Przed niedawnym czasem — jak pisma warszawskie zapewniają — jeden z miejscowych kupców miał tam założyć tyle pożądaną księgarnię, lecz skończyło się na otwarciu sklepu z papierami“.

— **Księgarnia Żupańskiego & Heumanna** w Krakowie ogłosiła następujące „Nadesłane“ w nrze 243 z 23 października „Czasu“ krakowskiego: „Z powodów ani od nas ani od „Czasu“ niezależnych zmuszeni jesteśmy cofnąć ofertę względem dalszego dostarczania naszych nakładów prenumeratom „Czasu“ z opustem 25% od ceny księgarskiej. J. K. Żupański; Żupański i Heumann“. — Nadesłane, jak to w sferach interesowanych w Krakowie i po za Krakowem dostatecznie wiadomo, spowodowane zostało wiadomością, umieszczoną na czele

nru 223 z 30 września i w kilku nrach następujących „Czasu“ krak., które dosłownie brzmiało: „Donosimy, iż na mocy układu, zawartego z księgarnią Zupańskiego, może każdy prenumerator „Czasu“ otrzymywać wszystkie nakłady księgarni Zupańskiego w Poznaniu, tudzież Zupańskiego i Heumanna w Krakowie, za opustem 25% od ceny księgarskiej; Katalogi nakładów za zgłoszeniem się wprost do Administraeyi „Czasu“ w Krakowie, rozsyła się odwrotną pocztą opłatnie“.

— **Księgarnię** „pierwszą“ w Ciechanowie, w powiecie i gubernii plockiej, otworzyć ma niebawem obywatel tamtejszy, Szczypezyk.

— **Księgarnię** w Zgierzu pod Łodzią, „pierwszą“ w tej miejscowości, otworzył świeżo obywatel tamtejszy, Karol Wolf.

— **Oleodruków** „fabrykę na wielką skalę“ zamierza założyć w Warszawie jeden z litografów tamtejszych. „Chce on w ten sposób — jak zapewniają pisma miejscowe — położyć tamę konkurencyi ze strony fabryk niemieckich, które lichymi wyrobami swymi nieustannie nas zasypują“.

— **Ossolineum** lwowskie na doroczném posiedzeniu uroczystém 11 października, w zagajającej przemowie Czcigodnego kuratora swego, dra Małeckiego, w godny zaiste sposób przypomniało się ponownie szerszym warstwom obywatelskim społeczeństwa naszego. Wspomniawszy o znanym fakcie smutnym, który się niedawno wydarzył, że jeden z ziomków naszych, ponieważ cennych zbiorów jego wzbraniała się przyjąć pewna instytucja krajowa, ofiarował je miastu zagranicznemu: „zwrócił się Czcigodny kurator — jak tamiejsze pisma zagajenie jego streszczają — z gorącą prośbą do wszystkich dbałych o los narodowych instytucyj, aby w szlachetnych swoich zamiarach oddawania na użytek publiczny zbiorów swoich nie wypuszczali z pamięci Zakładu im. Ossolińskich. Zadaniem jego jest gromadzenie właśnie wszystkich tego rodzaju pamiątek, jak księgi, rękopisy, obrazy, dzieła sztuki, monety, broń i t. p. A czyż dlatego, że ktoś tam z tych lub owych powodów wzbrania się przyjąć ofiarę, ma przez to kraj cały tracić? Czyż jedna zresztą tylko w kraju naszym jest instytucja, jedno tylko muzeum, aby odmowa jednostki miała kogoś skłaniać do tak zaiste rozpaczliwego kroku? Wszelkie wycucie się z osobistego dobra jest szkodliwe i naganne, a tém szkodliwsze, jeżeli z niego mogła być korzyść i chluba dla kraju“.

— **Pseudonimów** „autorów polskich poczet nowy“, razem 21, umieściła „Warta“ poznańska jako ciąg dalszy w nrze 640 z 3 paź-

dziernika (ob. „Przewodnik bibliogr.“ z r. b., str. 99). Bezimienny autor cennego artykułu, kończy rzecz swoją uwagą: „Pan E. Minkowiecki, czy i to nie pseudonim od podolskich Minkowicz, w których ongi królował Scibor Marchocki, zamierza podobno wydać Słownik pseudonimów polskich, uzupełniając dawniejszą swoją na tém polu podjętą pracę. Prosit!“

— **Rękopis** p. t. „Przyczynek do historyi Mołdawii, od założenia państwa aż do wygaśnięcia dynastyi Dragoșza“, owoc długoletniej pracy i żmudnych poszukiwań Czcigodnego patriarchy Polaków bukowin-skich, sędziwego Alex. Morgenbessera — jak nas miła dochodzi wiadomość — znajduje się obecnie w bibliotece im. Ossolińskich we Lwowie. Złożył go tam Sz. i zasłużony autor: „do użytku tych, którzy nad historią wołosko-polską pracują, w nadziei, że przestudyowanie pracy jego bez pożytku badaczom nie zostanie“.

— **Rewizya bibliotek** szkolnych, dokonana w Galicyi na mocy rozporządzenia c. k. ministerjum wyznań i oświecenia wiedeńskiego (ob. „Przewodnik bibliogr.“, str. 119), niezwykle w swoim rodzaju odsłoniła luki i niedostatki w ustroju szkół naszych. „Z 2965 szkół ludowych — piszą ze Lwowa do „Czasu“ krakowskiego w nrze 232 z 10 października — tylko 1481 wykazało nie formalne biblioteki, lecz w ogóle jakie takie zbiory książek, przeznaczonych do użytku uczniów. Zatem więcej, niż 50% szkół ludowych w kraju nie rozporządza wcale tak ważnym dziś czynnikiem oświecenia, jaki stanowi dobrana lektura prywatna. Z owych 1481 zbiorów książek, wykazanych w przeprowadzonej rewizyi generalnej, wiele składa się tylko z 5—10 exemplarzy! W galickim okręgu szkolnym żadna biblioteka szkolna nie wykazuje wyższej nad 25 liczby exemplarzy. Gdybyż to przynajmniej wszystko, co zawiera taka maleńka biblioteka, było znamieniem! Jakżeż można tego oczekiwać, skoro dotąd głównie przypadkowe czynniki rozstrzygają o liczbie i doborze książek, znajdujących się w bibliotece szkoły ludowej. Najwięcej książek pochodzi z darów prywatnych, a ofiarodawcy nie zawsze oglądają się na to, czy to, co ofiarują dla biblioteki szkolnej, jest po pierwsze odpowiedni w ogóle, a powtóre, czy jest zastosowane do horyzontu myśli i pojęcia czytelników, mających korzystać z książki darowanej. To téż przy odbytej właśnie rewizyi bibliotek w szkołach ludowych, wyłączyć musiano nawet z tych skromnych zapasów, jakie się znajdują, niejedną rzecz w treści swj niewłaściwą, lub w ogóle niedostępną dla ucz-

nia. W niektórych miejscowościach skonstruowano, że bibliotekom szkolnym narzucają się ofiarodawcy bardzo podejrzanej kategorii. Pod pozorem zasilenia biblioteki próbowano do niej przymycić rzeczy agitacyjnej natury, źródło w swjej treści, lecz dzięki czujności organów nadzoru szkolnego skończyło się tylko na próbach. Może się jeszcze ponawiać będą te próby, ale jeżeli dotąd nie osiągnęły celu, w przyszłości tém mniej obawiać się tego wypadu. Rada szk. kraj. bowiem wydała do okr. Rad szk. rozporządzenie tój treści, że każda z książek, darowanych dla bibliotek szkolnych, dostać się tam może dopiero za zezwoleniem okr. Rady szk. W obec takiej ostrożności, ofiarodawcy powyższej, wielce podejrzanej kategorii, mogliby dać już za wygraną, przynajmniej co do bibliotek szkolnych. Ale nietylko w powyższym kierunku, lecz w ogóle poczyniła Rada szk. kraj. zarządzenia tego rodzaju, że można być spokojnym o dalszy rozwój bibliotek w szkołach ludowych w kierunku zdrowym. Rada szk. okręg. i inspektorowie okręgowi mają szczegółowy przepisany modus procedendi przy wcielaniu nowych książek do bibliotek i wykonywaniu takiej kontroli, aby chociażem nie dostała się tam rzecz niezdrowa. Żeby zaś dalszy rozwój bibliotek szkolnych odbywał się nietylko w zdrowym kierunku, lecz także rażno, to już nie zawisło ani od kontroli, ani dyspozycji administracyjnych, lecz od funduszków.

= **Towarzystwo historyczne** we Lwowie, zaprojektowane przed kilku miesiącami przez poważne grono młodszych historyków uczonych i b. uczniów prof. Liskego, w celu „rozbudzenia i popierania nauk historycznych, z szczególném uwzględnieniem dziejów Rusi czerwonéj“ (ob. „Przewodnik bibliogr.“, str. 141), weszło już szczęśliwie w życie. Otrzymałszy od władzy rządowej potwierdzenie złożonego z 34 §ów „Statutu“ swego (w 8ce, str. 6), ukonstytuowało się właśnie Tow. 14 października pod bardzo pomyślną wróżbą, gdyż przy licznym udziale członków, którzy w poczuciu, że godnie obowiązek wypełniają obywatelski, ochoczo zaraz w pierwszej chwili do Tow. przystąpili. Dożywotnim jego prezesem — jak wiadomo — będzie jeden

z najpierwszych i najzasłużeńszych historyków naszych w obecnej dobie, Czcigodny prof. Uniwersytetu lwowskiego, dr. X. Liske. Zastępcą zaś prezesa wybrali zgromadzeni dra T. Wojciechowskiego, skarbnikiem dra A. Prochaskę, do wydziału drów O. Balzera, W. Kętrzyńskiego, Fr. Papée i R. Pilata, do komitetu redakcyjnego wreszcie drów L. Finkla, W. Kętrzyńskiego, S. Kwiatkowskiego, R. Pilata, Al. Semkowicza i T. Wojciechowskiego.

= **Uniwersytet** w Getyndze powołał prof. Dziatko w Wrocławiu do grona swego na starszego bibliotekarza uniwersyteckiego a zarazem powierzył mu katedrę na wydziale filozoficznym do wykładu „pomocniczych nauk bibliotecznych“. Sz. profesor a były bibliotekarz wrocławski wykładacę będzie w Getyndze „o książnictwie w starożytności i wiekach średnich, paleografią i dzieje drukarstwa“. Wykłady jego o bibliotekarstwie, bibliotekoznawstwie i historyi celniejszych księgozbiorów — powiada jedno z fachowych pism niemieckich — umożliwią wreszcie systematyczne przysposabianie nowych sił do zawodu bibliotecznego, górę już bowiem wzięło stanowczo przeświadczenie, że wyłącznie sama uczoność tylko nie wystarcza już obecnie do zawodu bibliotecznego, lecz potrzebne do tego konieczne pewne przygotowanie praktyczne.

= **Zarząd główny prasowy** w Petersburgu — według informacji podanej przez pisma tamtejsze — zamierza „ogłosić wydawnictwo, w którym byłyby pomieszczone wiadomości o wychodzących w granicach państwa rosyjskiego pismach peryodycznych, ich redaktorach, oraz liczbie rozchodzących się egzemplarzy“.

= **Zabronione w Austrii**: Urywane strofy, przez Bol. Czerwińskiego. Lwów, nakł. K. Huczłowskiego, 1886. — Relacja poselska dra Lewakowskiego na zgromadzeniu wyborców we Lwowie dnia 26 września 1886. Lwów.

= **Zmarli**: dr. Jan Nowiński, b. prof. i bibliotekarz krakowskiego liceum św. Barbary i Instytu technicznego, † w Krakowie 6 października w 93 r. życia. Cześć jego pamięci!

Kuryerek z najświeższymi nowościami.

W ostatniej chwili donoszą jeszcze o wyjściu świeżo z pod prasy: LEWICKI A. dr. Ein Blick in die Politik König Sigmunds gegen Polen in Bezug auf die Hussitenkriege. Wien, Gerold. — POLKOWSKI Ig. ks. Mapa dyecezyi krakowskiej. Kraków. 1 zhr. — Sonderstellung Galiziens als Zufluchtsort der Polenidee. Cieszyn, E. Feitzinger. 30 cnt.

OGŁOSZENIA.

Młody pomocnik poszukuje z dniem 1 stycznia 1887 miejsca. Oferty uprasza się nadsyłać łaskawie do Administracji „Przewodnika bibliograficznego“ w Krakowie pod lit. *A. K.* (1-2)

Antykwarnia po św. p. K. Łukaszewiczu, składająca się z rzadkich i cennych dzieł w językach polskim, francuskim, niemieckim, włoskim, angielskim i łacińskim, jest bardzo tanio w całości do sprzedania.

Księgarnia K. Łukaszewicza. Lwów, hotel Żorża. (1-2)

Rysunków, oryginalnych rycin, litografii dawnego wojska polskiego, szczególniejszych następujących wydań:

- 1) Militaire polonais. Nürnberg, bei F. Campe, Heideloff del., Fleischman sc.
- 2) Ubioro wojsk W. ks. warszawskiego, wydane i szytychowane przez Alex. Alphonce.
- 3) Costumes de l'armée polonaise. A Varsovie & Dresde, chez H. Rittner, au magasin des beaux arts, 1814.
- 4) Tablicy z wydania Simona w Poznaniu (lub innego), przedstawiającej kolorowane mundury piechoty pułków 11, 24, 25 i 26go.

Poszukuje do kupna (lub wypożyczenia na czas bardzo krótki)

Władysław Bartyński w Krakowie, Rynek nr. 7, II piętro.

Henryk Pardini, c. k. Księgarnia uniwersytecka (A. Juszyński) w Czerniowcach, poszukuje młodszego pomocnika, znającego dokładnie język polski i niemiecki.

Wstęp zaraz, lub w najkrótszym czasie.

!Już wyszedł!

i jest do nabycia

u wydawcy

JANA BIGO

c. k. asystenta poczty

w ZŁOCZOWIE.

1886.

1886.

wszystkich miejscowości
Z PRZYSIÓLKAMI

w Królestwie Galicyi, Wielkiem Księstwie Krakowskiem i Księstwie Bukowińskiem,
z uwzględnieniem wszystkich dotąd zaszłych zmian terytorjalnych kraju,

z oznaczeniem: Starostw, Sądów powiatowych, Urzędów parafialnych, Urzędów pocztowych i telegraficznych, wraz z odległością tychże w kilometrach od dotyczących miejscowości, Komend wojskowych uzupełniających, Spisu ludności wedle obliczenia z roku 1880, Właścicieli posiadłości dóbr tabularnych, Zestawienie Sądów obwodowych z przynależnymi Sądami powiatowymi, Wykaz powiatowych Dyrekcji skarbu, Spis posterunków Zandarmeryi i Streszczenie przepisów pocztowych i telegraficznych,

z najnowszą mapą Galicyi i Bukowiny.

Cena l. ex. brosz. 3 zlr., opr. w płótno ang. 3 zlr. 40 cent., z przesyłką za rewersem o 25 cent. więcej.

Zamówienia pod adresem: Redakcja Skorowidza „JAN BIGO“ c. k. asystent poczty w Złoczowie.

W Krakowie do nabycia w księgarniach: Friedleina, Gebethnera i Sp., Krzyżanowskiego i Miłkowskiego.

Księgarnia G. Gebethnera i Spółki w Krakowie

otrzymała na skład następujące dzieła:

- BAUDOUIIN DE COURTENAY Jan. Z powodu jubileuszu profesora Duchńskiego. 30 cnt.
- BOSSAKIEWICZ Alexander. Rys dziejów oświaty i funduszków edukacyjnych w Polsce. 1 zlr.
- BUSZEK Jan dr. Sprawozdanie fizyka m. Krakowa za 1884 r. 3 zlr.
- CHRZANOWSKI Leon. Odsiecz Wiednia w bitwie walnej 12 września 1683 r., opowiedziana na podstawie źródeł współczesnych, z mapą. 1 zlr. 50 cnt.
- CIECHOMSKI ERARD W. Gramatyka praktyczna języka francuskiego dla początkujących. 90 cnt.
- Polecona przez Radę szkolną krajową do użytku w szkołach średnich i wydziałowych.
- DRAKULI Zenobiusz. Domna Rozanda, dramat historyczny w pięciu aktach. 1 zlr. 30 cnt.
- LANGLE Karol. Odczyty o kobiecém gospodarstwie domowém, zeszyt I. Wstępne uwagi. 20 cnt.
- zeszyt II. Wyżywienie rodziny. 50 cnt.
- zeszyt III. Wzór tanięj kuchni. 20 cnt.
- zeszyt IV. O przemyśle domowym kobiet. 20 cnt.
- LELIWA Ludwik Piotr. Credo, historia konfederacyi Tyszowieckiej. 2 zlr.
- ŁUBIEŃSKI Wentworth Tomasz. Henryk Łubieński i jego bracia, wspomnienia rodzinne, odnoszące się do historii Królestwa polskiego i Banku polskiego. 1 zlr. 50 cnt.
- MATUSIAK Szymon. O nauce gramatyki języka polskiego w wyższém gimnazjum. 35 cnt.
- 6 — Rozbiory z zakresu języka polskiego (rozbiory prac Malinowskiego, Kryńskiego i Wł. Kosińskiego). 40 cnt.
- MICKIEWICZ Adam. Pan Tadeusz czyli ostatni zajazd na Litwie, historia szlachecka z r. 1811 i 1812 w dwunastu księgach wierszem. Wydanie w miniaturowym formacie, z portretem autora, wykonanym na stali podług dagerotypu z r. 1842, w ozdobnej oprawie w jasny półskórek, z brzegami złożonymi. 2 zlr. 60 cnt.
- Między Rosyą a Niemcami, studjum wysnute z faktów znanych, przez wychowawca szkół rosyjskich. 2 zlr.
- PAWLIKOWSKI J. G. Wyższa szkoła rolnicza w Dublanach, fakty i uwagi. 50 cnt.
- Spiewnik akademicki, zbiór pieśni patryotycznych i studenckich z melodyami, wydany staraniem i nakładem Czytelni akademickiej w Krakowie. 50 cnt.
- WINDAKIEWICZ Stanisław. Pobyt Kochanowskiego za granicą, szkic biograficzny. 1 zlr.
- ZARAŃSKI Stanisław. Pierwiastki dziejów ojczystych w ich organicznym rozwoju (do r. 1543). 1 zlr.
- EBRAWSKI Teofil. Słownik wyrazów technicznych, dotyczących się budownictwa. 2 zlr. 50 cnt.

Dublety z kilku zbiorów i bibliotek do zamiany lub sprzedaży, po cenach oznaczonych.

I. Książki. a. z XVI wieku chronologicznie.

1. Margarita Decreti seu tabula martiniana, edita per fratrem Martinum (Polonum) ord. Praedicatorum. B. m. i. r. (XV w., Hain 10836), fol. Z³ 5 zlr.
2. Aristotelis Physicorum libri octo. Cracoviae, s. a., fol. Z³, oprawa z r. 1514, dopiski z XVI w. 15 zlr.
3. Junii Juvenalis Satyrae. Venetiis, per Bapt. de Tortis, 1482, fol. Z³ (Hain z tego roku nie podaje). 6 zlr.
4. Błonie M. Tractatus sacerdotalis de sacramentis. Argentinae, 1487, 4to. Z³ 20 zlr.
5. Glogoviensis I. Exercitium super omnes tractatus logicae. Lipsiae, 1500, 4to. Z³, oprawa z r. 1521. 7 zlr. 50 cnt.
6. Aristotelis Parvulus philosophiae naturalis. Lipsiae, Wolf & Stechel, 1500, 4to. Z³ 4 zlr.
7. Johan. Versoris Quaestiones librorum De anima, per Joh. Glogoviensem. Metis, Casp. Hochffeder, 1501, 4to. Restaurow. 8 zlr.
8. Łaski J. Commune incliti Poloniae regni Privilegium. Cracoviae, I. Haller, 1506, fol., Z³, tytuł facsim., oprawa z r. 1532. 160 zlr.
9. Albertus Magnus. Summa philosophiae naturalis. Cracoviae, I. Haller, 1508, 4to. Z³ 18 zlr.
10. Mathiae de Miechow. Contra sevam pestem regimen accuratissimum. Cracoviae, 1508, 4to. Z², tytuł facsim. 5 zlr. 50 cnt.
11. Glogoviensis I. Exercitium novae logicae. Cracoviae, J. Haller, 1511, 4to. Z³ 6 zlr.
12. Długosz I. Vita beatissimi Stanislai. Cracoviae, I. Haller, 1511, 4to. Z³, tytuł facsim. 20 zlr.
13. Ioannes de Stobnicia. Introductio in Ptolomaei Cosmographiam. Epitoma Europae Aeneae Silvii. Terrae sanctae et urbis Hierusalem apterior descriptio fr. Anselmi (Poloni). Impr. Cracoviae, Flor. Ungler, 1512, 4to. Z², 4 karty początkowe facsimil. 24 zlr.
14. Ordo missae (I. Burchardi) denuo correctus per St. Zaborowski. Cracoviae, Flor. Ungler, 1512, 4to. Z³, ale brak tytułu. 6 zlr.
15. Stobnicensis I. Parvulus philosophiae naturalis, Thom. Posnaniensis De philos. utilitate. Cracoviae, Haller & Ungler, 1513, 4to. Z² 3 zlr. 75 cnt.
16. Aristoteles. Trium librorum De anima expositio. Cracoviae, Flor. Ungler, 1513, 4to. Z³ 15 zlr.

II. Autografy. a. Listy, Przywileje i t p., z podpisami królów.

(F) francuski, (Ł) łaćniński, (R) ruski.

1. Jan Albert, król polski, 1459 † 1501. Przywilej (Ł) z r. 1493 ze sejmu walnego w Piotrkowie, którym król wszelkie nadane m. król. Sandomierzowi przywileje potwierdza. Z podp. Krzesława z Kurozwęk, bisk. kujaw. i kancl. W. kor. Na pergam. 10 zlr.
2. Zygmunt I, król pol., 1467 — 1548. 10 listów pisanych po sławiańsku, tyczących się dóbr Przegalin, jeden z podpisem króla, inne bez podp. Wszystkie opatrzone małą pieczęcią litew. 21 zlr. 50 cnt.
3. Zygmunt I. Polecenie w sprawie poboru ceł w mieście Opocznie, z podp. Pawła Wolskiego, kancl. kor. i kaszt. radom., z datą Cracoviae 1543. Na pergam. 4 zlr.
4. Zygmunt August, król pol., 1520 † 1572. Przywilej z r. 1569 po sławiańsku, z podpisem króla, pieczęć litew. 8 zlr.
5. Zygmunt Aug. List do Jana Chodkiewicza i Eustachego Wołowicza, z datą Lublin ²⁸/₆ 1566 i podp. króla. 12 zlr.
6. Zygmunt Aug. List do Jana Chodkiewicza, marszałka W. litew., w sprawie budowania zamków, z datą w Warszawie 1. Novbr. a. 1566, z podp. króla i pieczęcią małą litewską. 12 zlr.
7. Zygmunt Aug. List do Jana Chodkiewicza w sprawie odesłania więźni szwedzkich, z podp. króla, pieczęcią lit. i datą Knyszyn ¹³/₇ 1567 r. 12 zlr.
8. Zygmunt Aug. Dekret w sprawie n. Skarżyszewa z r. 1551, z piecz. kor. i podpisem J. Osieckiego, kancl. kor. († 1563). 6 zlr.
9. Anna królowa polska, żona Stefana Batorego, 1522 † 1596. Przywilej potwierdzający prawa Zachar. Czuzelph do wsi Stryje, z podpisem własnoręcznym królowej i pieczęcią, z datą w Pruzanej ¹⁹/₁₂ 1588 r. 12 zlr.
10. Henryk III, król polski i francuski. List (F) do hr. Montbelliare, z datą 1586 r., z podp. własnor. króla, fol. 10 zlr.
11. Stefan Batory, król polski, 1533 † 1586. List (Ł) do Mik. Mniszka, star. łukowskiego († 1597), z przypomnieniem, że dekrety i kondemnaty nie mogą dotyczyć osób duchownych i dóbr kościelnych, z datą Marienburg ²⁹/₁₀ 1577, z podp. własn. kr. i piecz. W. kor., wybornie zachowana, p. fol. 18 zlr.
12. Stefan Bat. List (Ł) do stanów holenderskich, z datą z Grodna ²⁴/₃ 1580, kopia współcz. 6 stron. p. fol. 2 zlr.

13. Stefan Bat. List (Ł) do Jak. Uchańskiego, arc. gnieźn. prymasa († 1581), z doniesieniem uwolnienia konwentu PP. Klarysek gnieźn. od płacenia donatywy, z datą Varshoviae, $\frac{15}{2}$ 1581, z podp. król. i piecz. kor. p. fol. 6 zhr.
14. Stefan Bat. Przywilej (R) z r. 1581, z podp. król. własnor. i piecz. m. lit. p. fol. 6 zhr.
15. Stefan Bat. List (Ł) do Jana Dulskiego, podskarb. kor., z poleceniem wyliczenia pannie Debińskiej 450 złp., z podp. własnor. króla i z datą ad Ostroviam $\frac{20}{8}$ 1581, p. fol. 10 zhr.
16. Stefan Bat. Dekret zakazujący odmianianie gościńca z Hły do Radomia na Skarzyszew, z datą w Cracoviae $\frac{26}{6}$ 1583, z podp. własnor. króla i piecz. m. kor. p. fol. 8 zhr.
17. Stefan Bat. Dekret (Ł) zakazujący pobierania podwójt. z Skarzyszowa, z datą Cracoviae $\frac{26}{1}$ 1583, z podp. króla i piecz. w. kor. pg. fol. 6 zhr. 50 cnt.

III. Ryciny. a. Portrety.

1. Alexander I, ces. ros. kr. pol., 1777—1825. J. Nep. Żyliński lit. 1826 w Warszawie, 4to, $\frac{160}{127}$, lit. Z³ 30 cnt.
2. Arciszewski Krz., znak. wojownik, 1592 † 1656, 4to, $\frac{147}{102}$, mdz. Z³ 1 zhr.
3. Armiński Franc., 1789 † 1867, 8vo, $\frac{118}{93}$, drzw. Z³ 20 cnt.
4. August II, król, 1670 † 1733, Petr. Bianchi delin., Hieron. Rossi sc. Romae 1733, fol. $\frac{323}{238}$, mdz. Z³ 2 zhr. 50 cnt.
5. August II, Hiac. Rigaud pinx., J. J. Balechou sc., król w całej postaci, w. fol., $\frac{730}{496}$, miedz. Z²⁻³ 10 zhr.
6. August II, w głębi widok Krakowa, fol. $\frac{312}{235}$, drzw. Z³ 80 cnt.
7. August II, P. Schenk fec. Amst. 1705, fol. $\frac{273}{158}$, mdz. szt. cz. Zbrukany. 1 zhr.
8. August II, Krügener sc. Lips., 8vo, $\frac{143}{87}$, mdz. Z² 25 ct.
9. August II, 8vo, $\frac{128}{86}$, mdz. Z²⁻³ 25 cnt.
0. August III, król polski, 1696 † 1763, L. Silvestre pinx., L. Zucchi sc., król w całej postaci w kontuszu, w. fol. $\frac{503}{346}$, mdz. 12 zhr.
11. August III, A de Manyoki pinx., A. Zucchi exc., L. Zucchi sc., popiersie, w. fol. $\frac{524}{377}$, mdz. Z³ 6 zhr. 50 cnt.
12. August III, A de Manyoki del. G. Bodenehrsc., fol. $\frac{417}{295}$, mdz. szt. cz. Z³ 3·50 zł.
13. August III, M. Bernigeroth le fils sc., fol. $\frac{320}{220}$, mdz. Z³ 1 zhr.
14. August III, M. Bernigeroth le fils sc., 1734, fol. $\frac{319}{205}$, mdz. Z² 1 zhr.
15. August III, A de Manyoki pinx., I. I. Haid exc., fol. $\frac{407}{277}$, mdz. szt. cz. Z³ 4·50 zhr.
16. August III, M. Bernigeroth le fils sc., 8vo $\frac{150}{90}$, mdz. Z² 35 ct.

17. August III, 8vo $\frac{148}{90}$, mdz. Z³ 30 cnt.
18. Barbara Radziwiłłówna, królowa polska, 1520 † 1551. Imp. Lemercier, Paris, z Albumu wileń. Wilczyńskiego, w. fol. $\frac{562}{370}$, lit. Z³ 3 zhr. 50 cnt.
19. Beyer Karol, numizmatyk, 1818 † 1877, 4to $\frac{137}{99}$, fotodruk. Z³ 2 zhr.
20. Beyer Karol, popiersie, 4to, $\frac{123}{95}$, fotodruk. Z² 2 zhr.
21. Bobola Andrzej, podkomorzy Zym. III, 1545 † 1617, 4to. $\frac{156}{115}$, odw. Z³ 50 cnt.
22. Bocheński Jan, bisk. suffr. metropol. lwow., 1784 † 1857, Reychan rys., M. Jabłoński lit., fol. $\frac{317}{210}$, Z² 1 zhr.
23. Bogusz Stanisław, 1760 † 1846, L. Sachse Berlin lit., fol. $\frac{210}{160}$, lit. Z² 2 zhr.
24. Bona Sforzia, królowa polska, żona Zym. I, 1494, zaśl. 1518 † 1557, N. N. F. 1586 (Niccolo Nelli), 4to. $\frac{165}{127}$, mdz. Z³, z brzegami. 18 zhr.
25. Brodowicz Józef, dr. med., prof. Uniw. Jag., Wojc. Stadler rys., fol. $\frac{273}{200}$, lit. 1 zhr. 60 cnt.
26. Brühl Henryk, minister August III, 1700—1763, Sylvestre pinx., Balechou sc., w. fol. $\frac{530}{383}$, mdz. odbicie b. dobre Z³ 7 zhr.
27. Chłopiński Józef, gen. w. p., 1772 † 1854, 8vo. $\frac{120}{80}$, lit. 30 cnt.

IV. Monety i medale polskie.

Od r. 990 do 1800, objęte osobnymi Katalogami, które, o ile starczy zapas, mogą być amatorom gratis przesyłane. Najnowszy Katalog, zawierający drobne monety Zygmunta IIIgo, wydźwie w przeciągu dwóch miesięcy, rozesłany będzie amatorom, o ile adresy będą wiadome.

Dla młodych początkujących amatorów, pragnących sobie zakładać zbiorki numizmatyczne, dostarcza podpisany 40 sztuk, ważących 42 grm., za 2 zhr., 60 sztuk ważących 175 grm., za 16 zhr.

Powyższe 100 sztuk wybranych, zawierają szelągi, półgroszki, grosze, półtoraki, trojaki, szóstaki i tyńfy od r. 1510 do 1772. Każda sztuka co do typu lub roku odmianna. Bez wyboru na wagę szelągi, półgroszki i półtoraki 50 grm. po 2 zhr., trojaki, szóstaki i tyńfy 50 grm. po 4 zhr.

Monety miedziane są również do wyboru.

V. Facsimilowane tytuły i oryginalne karty do rzadkich dzieł, o ile gotowe, od 1 zhr. do 5 zhr., nowo zamawiane wykonywają się 1 karta od 3 zhr. do 8 zhr. Fotograficzne od 6 do 20 zhr.

Upoważniony do traktowania, bliższych szczegółów udzieli

Władysław Bartynowski w Krakowie,
w Rynku nr. 7 II piętro.

Wydawnictwa księgarni
GEBETHNERA i WOLFFA w WARSZAWIE.

- BURZYŃSKI Kazimierz. Tahir bėj, powieść ze wspomnień życia obozowego, 2 tomy. 1 rs. 80 kop.
- BYKOWSKI Jaxa Piotr. Dwór królewski w Grodnie, epizod biograficzny 1795—97. 80 kop.
- Konkurenci kasztelanki, opowiadanie z przeszłości. 1 rs.
  - Memoryalik palestranta trybunalskiego. 1 rs. 50 kop.
  - Ostatni sejmik województwa braclawskiego, ze współczesnego rękopisu dosłownie przepisane. 1 rs.
  - Pamiętniki włóczęgi, serya nowa: Myszurowe. Piękne galanki. 1 rs. 50 kop.
  - Sądy podkomorskie, powieść starszszlachecka. 1 rs. 50 kop.
- CHMIEŁOWSKI Piotr. Adam Mickiewicz, zarys biograficzno-literacki, 2 tomy z dwoma portretami poety. 5 rs., w pięknej oprawie 6 rs. 60 kop.
- Kobiety Mickiewicza, Słowackiego i Krasińskiego, zarys literacki, wyd 3cie pomnożone. 2 rs.
- GADOMSKI Jan. Larik, tragedia w pięciu aktach, z motywów dziejowych. 80 kop.
- KACZKOWSKI Zygmunt. Abraham Kitaj, powieść z czasów króla Jana, 2 tomy. 3 rs.
- KORZON Tadeusz. Historia starożytna, wyłożona sposobem elementarnym, z dołączeniem 3ch map, planu Rzymu, tablicy synchronistycznej i 100 drzeworytów, wydanie 2gie przejrzone. 1 rs. 50 kop.
- Historia wieków średnich, wyłożona sposobem elementarnym, z 4 mapami, 46 rysunkami i 17 tablicami genealog. 2 rs. 40 kop.
- MAJEWSKI Eraż m. Koniec świata, przegląd wypadków, jakie mogą sprowadzić zagładę ziemi. 1 rs. 50 kop.
- MICKIEWICZ Adam. Pan Tadeusz czyli ostatni zajazd na Litwie, historia szlachecka z r. 1811 i 1812, wydanie nowe miniaturowe, z portretem autora, wykonanym na stali. W ozdobnej oprawie. 2 rs.
- SAWICKI Stella Jan. Rady dla młodych mężatek, wyd 3cie przejrzone i dopełnione. 75 kop.
- SPASOWICZ Włodzimierz. Dzieje literatury polskiej, przełożone z rosyjskiego, wydanie 2gie, przejrzał, poprawił i uzupełnił A. G. Bem. 2 rs. 40 kop.
- SPIRYDYON. Kodex światowy czyli znajomość życia we wszelkich stosunkach z ludźmi, na podstawie najlepszych źródeł ułożony, wyd. 2gie znacznie powiększone. 60 kop.
- URBANOWSKA Zofia. Księżniczka, powieść uwieńczona nagrodą konkursową imienia ś. p. Pauliny Krakowowej. 2 rs., w ozdobnej oprawie 2 rs. 70 kop.
- WALICKI Alexander. Błędy nasze w mowie i piśmie ku szkodzie języka polskiego popełniane, oraz prowincjonalizmy, wydanie trzecie powiększone. 2 rs.

Wydawca i redaktor odpowiedzialny dr. **Władysław Wisłocki.**

Z drukarni Wł. L. Anazyca i Spółki, pod zarządkiem Jana Gadowskiego.